

Bild

Bilder har stor betydelse för människors sätt att tänka, lära och uppleva sig själva och omvärlden. Vi omges ständigt av bilder som informerar, övertalar, underhåller och ger oss estetiska och känslomässiga upplevelser. Kunskaper om bilder och bildkommunikation är betydelsefulla för att kunna uttrycka egna åsikter och delta aktivt i samhällslivet. Genom att arbeta med olika typer av bilder kan människor utveckla sin kreativitet och bildskapande förmåga.

Syfte

Undervisningen i ämnet bild ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur bilder skapas och tolkas. Genom undervisningen ska eleverna få erfarenheter av visuell kultur i form av film, fotografi, design, konst, arkitektur och miljöer.

I undervisningen ska eleverna ges möjligheter att utveckla kunskaper om hur man framställer och presenterar egna bilder med olika metoder, material och uttrycksformer. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar sin kreativitet och sitt intresse för att skapa och kommunicera visuellt. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i det bildskapande arbetet. Eleverna ska också uppmuntras att ta egna initiativ och att arbeta på ett undersökande och problemlösande sätt.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur bildbudskap utformas i olika medier. Undervisningen ska också ge eleverna möjligheter att diskutera och kritiskt granska olika bildbudskap och bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om bilder i olika kulturer, både i nutid och historiskt. Genom undervisningen ska eleverna även ges möjlighet att använda sina kunskaper om olika typer av bilder i det egna bildskapandet.

Undervisningen i ämnet bild ska ge eleverna förutsättningar att utveckla

- förmåga att kommunicera med bilder för att uttrycka budskap,
- förmåga att skapa bilder med olika tekniker, verktyg och material,
- förmåga att utveckla idéer samt välja och motivera tillvägagångssätt utifrån syftet med bildarbetet, och
- förmåga att analysera samtida och historiska bilders innehåll, uttryck och funktioner.

Centralt innehåll

I årskurs 1–3

Bildframställning

- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder och illustrationer till berättelser.

- Teckning, måleri, modellering och konstruktion.
- Återanvändning av bilder, till exempel i kollage.
- Fotografering och överföring av bilder med hjälp av digitala verktyg.
- Etiska frågor som kan uppstå vid framställning och användning av bilder i olika sammanhang.

Tekniker, verktyg och material

- Olika element som bygger upp form, yta samt för- och bakgrund i en bild, till exempel linjer och färg.
- Några verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder.

Bildanalys

- Samtida och historiska bilder och vad bilderna berättar, till exempel dokumentära bilder och konstbilder.
- Bilder ur elevernas visuella kulturer som gestaltar normer och stereotyper.

I årskurs 4–6

Bildframställning

- Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text.
- Teckning, måleri, tryck och tredimensionellt arbete.
- Återanvändning och bearbetning av bilder, till exempel i kollage och bildmontage.
- Fotografi, film och annat digitalt bildskapande samt redigering av fotografi och rörlig bild.
- Rättigheter och skyldigheter samt etiska frågeställningar vid användning av bilder i olika sammanhang.

Tekniker, verktyg och material

- Olika element som bygger upp och skapar rumslighet i två- och tredimensionella bilder, till exempel linjer, färg och hur kombinationer av dessa kan användas i bildskapande arbete.
- Verktyg och material för teckning, måleri, trycktekniker, tredimensionellt arbete, fotografering, arbete med rörlig bild och digital bildbehandling.

Bildanalys

- Konst- och dokumentärbilder samt arkitektur från olika tider och kulturer.
- Mediebilder, till exempel reklam- och nyhetsbilder.
- Bilder ur elevernas visuella kulturer som gestaltar identitet, grupptillhörighet och normer.
- Hur bilder påverkar och förmedlar budskap. Ord och begrepp för att kunna samtala om bilders innehåll, uttryck och funktioner.

I årskurs 7–9

Bildframställning

- Framställning av berättande, informativa och samhällsorienterande bilder om frågor som är angelägna för eleverna.
- Två- och tredimensionellt bildarbete.
- Kombinationer av bild, ljud, objekt och text i eget bildskapande.
- Digitalt skapande och digital bearbetning av fotografier, rörlig bild och andra typer av bilder.
- Presentationer av eget bildskapande från idé och process till slutgiltigt resultat.
- Rättigheter och skyldigheter samt etiska frågeställningar vid användning och spridning av bilder. Eventuella konflikter mellan yttrandefrihet och integritet vid användning och spridning av bilder.

Tekniker, verktyg och material

- Former, färger och bildkompositioner samt deras betydelsebärande egenskaper och hur dessa kan användas i bildskapande arbete.
- Verktyg och material för två- och tredimensionellt bildarbete. Hur dessa verktyg och material kan användas för bestämda syften.

Bildanalys

- Samtida konst- och dokumentärbilder samt konst och arkitektur från olika tider och kulturer. Hur bilderna och verken är utformade och vilka budskap de förmedlar.
- Mediebilders utformning och påverkan och hur dessa bilder kan tolkas och kritiskt granskas.
- Bilder som behandlar identitet och maktrelationer, till exempel sexualitet, etnicitet och kön. Hur dessa perspektiv gestaltas och konstrueras.
- Hur bilder kan kopplas till egna erfarenheter och företeelser i elevernas visuella kulturer. Ord och begrepp för att kunna läsa, skriva och samtala om bilders innehåll, uttryck och funktioner.

BETYGSKRITERIER I ÄMNET BILD

Betygskriterier för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven framställer olika typer av bilder med **delvis genomarbetade** uttrycksformer.

I bildarbetet använder eleven olika tekniker, verktyg och material på ett **i huvudsak fungerande** sätt.

Utifrån syftet med bildarbetet och någon idé väljer eleven ett **i huvudsak fungerande** tillvägagångssätt. Under arbetsprocessen **bidrar** eleven **till** att formulera och välja handlingsalternativ.

Eleven beskriver bilders innehåll och funktion på ett **enkelt** sätt.

Betygskriterier för betyget D i slutet av årskurs 6

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betygskriterier för betyget C i slutet av årskurs 6

Eleven framställer olika typer av bilder med **genomarbetade** uttrycksformer.

I bildarbetet använder eleven olika tekniker, verktyg och material på ett **fungerande** sätt.

Utifrån syftet med bildarbetet och någon idé väljer eleven ett **fungerande** tillvägagångssätt. Under arbetsprocessen formulerar och väljer eleven handlingsalternativ **som efter någon bearbetning leder framåt**.

Eleven beskriver bilders innehåll och funktion på ett **utvecklat** sätt.

Betygskriterier för betyget B i slutet av årskurs 6

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betygskriterier för betyget A i slutet av årskurs 6

Eleven framställer olika typer av bilder med **väl genomarbetade** uttrycksformer.

I bildarbetet använder eleven olika tekniker, verktyg och material på ett **väl fungerande** sätt.

Utifrån syftet med bildarbetet och någon idé väljer eleven ett **väl fungerande** tillvägagångssätt. Under arbetsprocessen formulerar och väljer eleven handlingsalternativ **som leder framåt**.

Eleven beskriver bilders innehåll och funktion på ett **välutvecklat** sätt.

Betygskriterier för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven framställer olika typer av bilder med **delvis genomarbetade** uttrycksformer anpassade till syfte och sammanhang så att budskapet framgår.

I bildarbetet använder eleven olika tekniker, verktyg och material på ett **i huvudsak fungerande** sätt och **prövar** då hur dessa kan kombineras för att skapa olika uttryck.

Eleven utvecklar i **viss** utsträckning idéer med utgångspunkt i inspirationskällor och andra uppslag. Utifrån syftet med bildarbetet väljer eleven ett **i huvudsak fungerande** tillvägagångssätt och ger **enkla** motiveringar till sina val. Under arbetsprocessen **bidrar** eleven **till** att formulera och välja handlingsalternativ.

Eleven för **enkla** resonemang om innehåll, uttryck och funktioner i egna och andras bilder.

Betygskriterier för betyget D i slutet av årskurs 9

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betygskriterier för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven framställer olika typer av bilder med **genomarbetade** uttrycksformer anpassade till syfte och sammanhang så att budskapet framgår.

I bildarbetet använder eleven olika tekniker, verktyg och material på ett **fungerande** sätt och **prövar och omprövar** då hur dessa kan kombineras för att skapa olika uttryck.

Eleven utvecklar i **relativt stor** utsträckning idéer med utgångspunkt i inspirationskällor och andra uppslag. Utifrån syftet med bildarbetet väljer eleven ett **fungerande** tillvägagångssätt och ger **utvecklade** motiveringar till sina val. Under arbetsprocessen formulerar och väljer eleven handlingsalternativ **som efter någon bearbetning leder framåt**.

Eleven för **utvecklade** resonemang om innehåll, uttryck och funktioner i egna och andras bilder.

Betygskriterier för betyget B i slutet av årskurs 9

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betygskriterier för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven framställer olika typer av bilder med **väl genomarbetade** uttrycksformer anpassade till syfte och sammanhang så att budskapet framgår.

I bildarbetet använder eleven olika tekniker, verktyg och material på ett **väl fungerande** sätt och **prövar och omprövar systematiskt** hur dessa kan kombineras för att skapa olika uttryck.

Eleven utvecklar i **stor** utsträckning idéer med utgångspunkt i inspirationskällor och andra uppslag. Utifrån syftet med bildarbetet väljer eleven ett **väl fungerande** tillvägagångssätt och ger **välutvecklade** motiveringar till sina val. Under arbetsprocessen formulerar och väljer eleven handlingsalternativ **som leder framåt**.

Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehåll, uttryck och funktioner i egna och andras bilder.